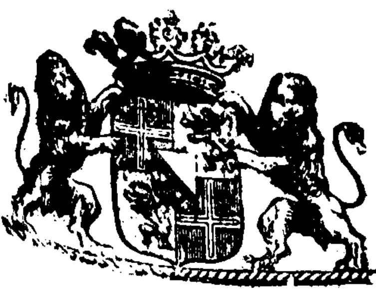
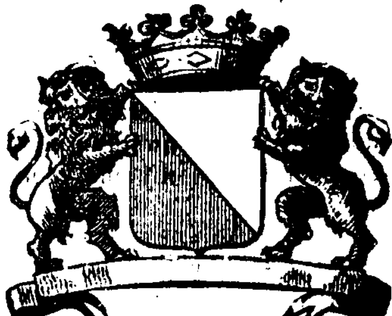
A. 1858. N°. 194.

WOENSDAG 18 AUGUSTUS.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

Bij deze COURANT behoort een BIJVOEGSEL.

BEKENDMAKING.

Ter kennis van de belanghebbenden wordt gebragt, dat de practische oefeningen van het regiment veldartillerie, in garnizoen te *Utrecht*, op den 23. Augustus aanstaande op de *Zeysterheide* een aanvang zullen nemen, 's morgens te 9 ure te beginnen, zullende de voorlijn loopen in de rigting van het *Huis ter Heide* en *Woudenberg*.

Utrecht, den 14. Aug. 1858.

De Commissaris des Konings in de provincie Utrecht
RÖELL.

BEKENDMAKING.

De Burgemeester der stad Utrecht brengt ter kennis der ingezetenen, dat het door den Heer Commissaris des Konings in de provincie Utrecht executoir verklaarde Kohier van het patentregt voor de wijk G en die der belasting op het personeel voor de wijken A, C, H en K dezer gemeente, dienst 1858/59 aan de heeren Ontvangers der Directe Belastingen, Eerste en Tweede Afdeeling, Kantoor houdende voor de eerste Afdeeling aan het *St. Pieterskerkhof*, en voor de tweede Afdeeling mede aan het *St. Pieterskerkhof*, zijn ter hand gesteld, aan wie ieder verpligt is zijnen aanslag, op den bij de wet bepaalden voet, te voldoen.

Gedaan en op de gewone plaatsen aangeplakt te Utrecht den 17. Augustus 1858.

De Burgemeester voornoemd,
N. P. J. KIEN.

UTRECHT 18 Augustus.

Over den loop der beraadslagingen van de konferentie te Parijs, welke arbeid men spoedig denkt dat zal geeindigd zijn, geeft men weder verschillende berigten; onder Parijs zal men er eenige mededeeling van vinden. De zaak der Vorstendommen is geregeld; de *Indép.* gelooft niet zoo geheel naar den zin der Romanische volken; vooral acht dat blad de bepaling ongelukkig, dat alleen kandidaten voor het hospodaraat kunnen wezen, zij, die reeds eene hooge betrekking in het land hebben vervuld, daar juist het slechte bestuur van vroeger vele eerlijke en bekwame mannen heeft weerhouden eenige betrekking te aanvaarden. Wat overigens de juiste waarde der getroffen regeling aangaat, men mag die zeker niet beoordeelen, naar de berigten, die men slechts geruchtsgewijze er van erlangt, en moet men dus verdere beschouwingen daarover liever vooreerst ter zijde stellen.

Wat de zaak der Donauvaart betreft, het schijnt, dat de vertegenwoordigers daaromtrent slechts van gedachten wisselen, dat baron *v. Hubner* die aan zijne regering mededeelt, en dat aan het kabinet van Weenen gelegenheid zal gegeven worden, om over deze zaak vervolgens nader met de oeverstaten Wurtemberg en Beijeren te raadslagen.

Hoe buitendien deze aangelegenheden geregeld zijn, die regeling achten velen slechts van zeer tijdelijken aard; de toestand van het Oosten en van Turkije in 't bijzonder is van dien aard, dat men met schroom de toekomst daar te gemoet ziet; de Oostenrijksche pers gaat dit zelfs inzien en de *Alg. Ztg.* zegt daaromtrent thans o. a. „Het noodlot schijnt het Turksche rijk zijnen ondergang te gemoet te voeren. Vruchteloos waren de geweldige inspanning en de opofferingen der beide Westersche mogendheden, om Turkije van de ziekte te genezen, welker droevige afloop keizer *Nikolaas* ten zijnen voordeele wilde bespoedigen. Hoewel de Osmansche regering in den kring der Europesche natiën werd ingeleid, zoo zijn het toch slechts hare diplomatieke vertegenwoordigers, die aldaar figureren. Zij blijft eene verzwakte en ontzenuwde mogendheid, bij welke geene andere drijfveeren in aanmerking komen, dan barbaarsche geweldoefening, welke iederen tegenstand tracht te verbreken, daar aan gehoorzaamheid, welke uit achting en overtuiging voortvloeit, niet te denken is. Onlusten en oproer zijn overal, de Christenen zijn verbitterd en trachten met geweld de verdrukking en aanmatiging der Osmannen te ontkomen. De laatsten vallen in blind fanatismus op de Christenen aan en brengen ze om, en de regering blijft alleen staan met hare goede plannen en bedoelingen, zich voortdurend beroepende op haar ijverig streven om aan de beschaving ingang te verschaffen, alle hare beloften te vervullen en eene feitelijke gelijkheid onder al hare onderdanen tot stand te brengen. Ongelukkigerwijze staan tegen die bloote woorden luid sprekende droevige feiten over. Op Kandia, in Bosnië, in de Herzegowina, te Jeddah is de onmagt en armzaligheid der regering maar al te duidelijk gebleken. Men behoeft niet bijzonder scherpzinnig te zijn om te beseffen, dat zoodanige staat van zaken niet lang meer duren kan, en dat de staatslieden er van nu af aan op moeten bedacht zijn, om die onvermijdelijke omkeering voor den algemeenen vrede zoo min mogelijk gevaarlijk te maken." — Niemand zal de juistheid van dit betoog ontkennen; het werk der ontbinding zou dus zeer mogelijk eerder van zelf kunnen plaats vinden, dan de nieuwe staat van zaken, dien men heeft willen daarstellen, eenigermate als gevestigd is te beschouwen.

Rusland, dat voor een paar jaren dat reeds inzag, houdt thans voortdurend zijn blikken op zijne eigene binnenlandsche belangen gevestigd; herhaaldelijk wezen wij als zoodanig op de uitbreiding, die de plannen tot afschaffing der lijfeigenschap steeds erlangen. Ook in Polen blijft de Czaar groote verbeteringen invoeren. Zoo zullen volgens de *Czas*, tijdens het verblijf van den keizer van Rusland te Warschau, weder twee belangrijke ukasen verschijnen. Bij een dier ukasen zoude de territoriale indeeling van Polen, zooals die sedert het Weener kongres tot 1838 bestaan heeft en 8 woiwoodschappen of goevernementen vormde, hersteld worden. Bij eene andere ukase zoude het bestuur der tolkantoren, waarvan het centraal bureau met het ministerie van financiën te St. Petersburg vereenigd is, weder aan de algemeene direktie van finantiën te Warschau worden toegevoegd.

— Z. M. heeft benoemd tot burg. der gemeente Menaldumadeel mr. *W. A. Bergsma*.

Z. M. heeft aan *J. van Overzee*, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als maj. bij de dd. schutterij te Rotterdam, onder dankbet. voor de door hem bewezen langdurige en goede diensten; en in diens plaats benoemd *J. E. Knight*, thans kapitein.

Z. M. heeft aan *J. W. F. van Anholt*, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als notaris te Sittard; en zijn tot notarissen in het arr. Maastricht benoemd: te Sittard *J. W. J. Delahaye*, griff. bij het kantong. aldaar, en te Houthem mr. *G. L. van Meerbeke*, adv. en kand.-not. te Maastricht; — voorts is benoemd tot ontv. te Rotterdam, de heer *S. H. Muntz*.

— Z. M. heeft tot lid der kommissie van adm. over de strafgevangenis te Woerden benoemd, mr. *C. G. Luzac*, kantonregter aldaar.

Voorts is benoemd tot ontv. der akz. en van de bel. op de gouden en zilveren werken te Rotterdam, de heer *J. H. Muntz*, thans ontv. der dir. bel. in de 2e afd. dier stad.

— Men verneemt, dat bij den staf der artillerie benoemd is tot 2e luitenant magazijnmeester bij de artillerie, van de 3e klasse, te Woudrichem, de serg.-maj. *J. J. Mathijssen*, van het 1e reg. vestingartt.

— Men meldt ons uit s' Hage, dat de 1. luit. ter zee, *G. W. F. Moeth*, thans non aktief, is geplaatst aan het koninkl. instit. der Marine ter instruktie van de adelborsten voor het vak der artillerie, ter vervanging van den luit. ter zee 1. kl. *J. L. Nierstrasz*, geplaatst als 1. officier aan boord van Z. M. fregat Admiraal Koopman. *Hd. en Eff. bl.*

— Naar men verneemt, zou bij de regering het voornemen bestaan, om in de aanstaande zitting van de Staten-Generaal gewijzigde wetsontwerpen aan te bieden betrekkelijk de geneeskundige staatsregeling. Men weet, dat het vorig ministerie reeds ontwerpen nopens deze aangelegenheid heeft ter tafel gebragt, en dat deze in de afdeelingen werden onderzocht, waar ze tot veel bedenkingen hebben aanleiding gegeven. Men wil thans weten, dat bij de nieuwe voordragten in vele opzigten op gemelde bedenkingen, in het voorloopig verslag vervat, gelet is.

— Men verneemt, dat namens Z. K. H. den prins *van Oranje* dezer dage aan den oudsten wethouder, bij ongesteldheid van den burgemeester diens betrekking waarnemende, een bankbillet van *f* 1,000 ten behoeve van de algemeene armen der gemeente Leiden is ter hand gesteld. *L. Ct.*

*— Men verneemt dat ook te dezer stede op den 4. September aanstaande, bij gelegenheid van den feestdag waarop onze beminde Kroonprins Hoogstdeszelfs achttiende jaar zal hebben vervuld, openbare vreugdebetooningen zullen plaats hebben. Indien wij wel onderrigt zijn, dan bestaat het voornemen, om in den loop van dien dag in het Sterrenbosch alhier volksvermakelijkheden aan te rigten, — des avonds een groot vuurwerk op het Vreeburg te doen afsteken en tevens aldaar de gelegenheid te openen om bij het geven van muzijk den avond feestelijk door te brengen.

*— Hetgeen nog geen vaderlandsch geleerde heeft ondernomen, onderneemt thans een geleerd Franschman, de advokaat *A. Le Fèvre Pontalis*, namelijk het schrijven eener uitvoerige geschiedenis van de gebroeders *de Witt*. Vóór twee jaar is hij met zijn echtgenoot te 's Hage, Utrecht en Dordrecht geweest, om archieven en bibliotheken tot zijn oogmerk te onderzoeken; thans is hij, na te Utrecht zijne nasporingen vervolgd te hebben, werkzaam in het archief te 's Hage, van waar hij Tilburg zal bezoeken, om met dr. *Schotel*, die sedert jaren aan het leven der gebroeders *de Witt* gearbeid heeft, te spreken, en aldaar de laatste hand aan zijn arbeid te leggen. Men zegt, dat *Guizot* en *Corneille de Witt*, de bekende schrijver van het *Vie de Washington*, groot belang in den arbeid van *Pontalis* stellen, en wij verwachten van den man, die en door andere geschillen en nog onlangs door zijne verhandeling *sur les élections* in Engeland eene kleinere naam heeft gemaakt, veel goeds."

:— Men verneemt, dat er nog verschillende aanvragen om koncessie tot den aanleg van spoorwegen in het noorden van ons land zijn gedaan en nog zullen geschieden. De aanvragen moeten zich vooral dáárdoor onderscheiden van de voorloopige koncessie, aan de heeren *Sloet* en *Reuchlin* verleend, dat zij eene kleinere ondersteuning van de regering verzoeken.

— Gelijk bijna alle Nederl. dagbladen hebben ook wij gister medegedeeld de voorwaarden, onder welke aan de heeren *Reuchlin* en *Sloet* koncessie is verleend voor den aanleg van den Noorder Spoorweg.

De *N. R. Ct.* verbaast zich heden over de bijzonder gunstige bepalingen, die de regering in deze voor de koncessionarissen aangenomen heeft, en die, naar men zich herinnert, bestaan in deelneming door den Staat voor 10 millioen, zonder aandeel in de renten, zoolang er geene dividenden zijn, om $4^1/_2$ pCt. voor rente betaling te bestemmen en daarenboven te amortiseren, — in waarborg van $4^1/_2$ pCt. voor dividend en amortisatie, zonder dat de som daarvoor *f* 900,000 zal te boven gaan, en welke te betalen gelden eene rentelooze schuld zullen daarstellen van de maatschappij aan den Staat, — in den aanbouw van een brug over den IJssel door den Staat, welke brug landseigendom blijft, — en in betaling van $4^1/_2$ pCt. rente voor de aandeelen, zoolang de weg niet in exploitatie is. — Op zulke voorwaarden moet wel geld zijn te vinden zegt de *N. R. C.* — Intusschen bevat de *Arn. Ct.* heden de voorwaarden meer in haar geheel, en blijkt daaruit, dat de genoemde bepalingen werkelijk als verpligtend voor den Staat door de Regering zijn aangenomen.

Van de andere zijde is de maatschappij echter gehouden, de rigting van de verbinding met den Ned. Rijnspoorweg bij Arnhem, en met de Noord-Duitsche spoorwegen aan den minister van binnenl. zaken over te laten; binnen 9 maanden na de bekrachtiging der voorwaarden door de wet zal eene kaart van den weg in triplo aan den minister ter goedkeuring worden aangeboden; binnen 2 jaar daarna moeten alle verdere teekeningen door den minister zijn goedgekeurd, terwijl de wegen van Arnhem tot Harlingen, van Zutphen tot Enschedé en van Zwolle tot Kampen binnen 6 jaar, na bekrachtiging der voorwaarden door de wet, moeten voltooid zijn, en de aansluiting met Noord-Duitschland moet zijn geschied binnen 1 jaar, nadat die zaak door de betrokken regeringen is geregeld; de tarieven zullen zijn voor personen 5, 4, en $2^1/_2$ cents voor een nederl. mijl of 1000 el afstands, en voor goederen niet hooger dan die van den Rijnspoorweg; na 20 jaren exploitatie kan de Staat de onderneming naasten tegen teruggave van het niet geamortiseerd kapitaal; jaarlijksch zullen zooveel aan-

deelen moeten worden geamortiseerd, dat na afloop der koncessie de maatschappij al de aandeelen aan het Rijk kan overdragen. De verpligting tot die amortisatie houdt op, als de maatschappij geen waarborg van rente meer verlangt.

Dit zijn de wederzijdsche verpligtingen, die echter door de vertegenwoordiging zullen getoetst worden, en waaromtrent wij ons voorloopig nog geen oordeel veroorloven.

— Als inlichting op 't geen we gister zeiden, omtrent de aanvraag tot koncessie van de Holl. ijzeren spoorweg-maatschappij wordt thans 't volgende berigt: Uit het antwoord, door den minister van Binnenl. Zaken gegeven aan eene kommissie uit den raad te 's Hage, welke belast was met de toelichting van het adres, waarbij de raad adhaesie gaf aan de door de Holl. ijzeren spoorweg-maatschappij gevraagde koncessie, blijkt, dat de onderhandelingen met die maatschappij zijn afgesprongen. Op het verlangen der kommissie, dat alsdan in de aanvraag *Bredius* het doortrekken der lijn tot 's Hage zou worden opgenomen, heeft de minister geantwoord, dat de belangen der residentie ook hierbij niet uit het oog zouden worden verloren.

— Op den 15den dezer is het gedeelte van den Rijnspoorweg tusschen Remagen en Nettenhaus (tegenover Neuwied) voor de dienst geopend. De afstand van daar naar Coblentz slechts gering zijnde en weinig kunstwerken daarin voorkomende, zoo rekent men dit gedeelte tegen half Okt. te kunnen openen. Deze lijn zal worden voortgezet tot Maintz, alwaar zij zich zal aansluiten aan den Beijerschen spoorweg (Maximilians Bahn). Vervolgens zal van af Ludwigshafen de Badensche spoorweg den reiziger tot Bazel en verder voeren, en op die wijze de reis van Dusseldorf tot daar volbragt zijn per spoortrein, zonder den Rijn te verlaten. *H.*

— Uit Goes wordt geschreven: Ook door eenige gemeenteraden in dit eiland en de kamer van koophandel alhier is tot inzending van adressen besloten tot bevordering van den Zeeuwsch-Limburgschen spoorweg

— In den gemeenteraad van 's Bosch is de zaak van den Zeeuwsch-Limburgschen spoorweg, gelijk die in 't plan ligt der heeren *Suermond* c. s., breedvoerig besproken. Men heeft zeer het nadeel aangetoond, dat er voor de stad in gelegen ware, als er slechts een zijtak van Tilburg kwam. Als de rigting van de spoorlijn weder over 's Bosch werd gelegd, wilde men voorstellen, dat de stad voor *f* 100,000, zou bijdragen. Over dat voorstel zal deze week worden beslist.

:— Men meldt, dat de kommissie, door den gemeenteraad te 's Hage benoemd, tot onderzoek der voorstellen van den heer *Laurenceau* betreffende de overname, door de stad, van de gasfabriek, in haar rapport als konklusie voorstelt, om de gedane voorstellen in geene aanmerking te nemen.

— Wij achten het een gelukkig verschijnsel voor den bloei van Scheveningen, als badplaats, dat bij voortduring bij het gemeentebestuur aanvragen om gronden inkomen voor het bouwen van buitenverblijven aldaar: zoo heeft, naar ons verzekerd wordt, de heer *Eduard Jacobson*, te Rotterdam, vergunning verzocht ten noord-oosten van het gemeentebadhuis een woonhuis met stalling en koetshuis te mogen bouwen en werd ook nog aanvrage gedaan om terrein voor eene villa daarnevens. Bovendien bestaan er reeds plannen bij partikulieren te Scheveningen om te bouwen langs den nieuw aan te leggen weg van de bewaarschool naar den korenmolen, zoodat Scheveningen ook aan die zijde uitbreiding zal erlangen ter voorziening in de toenemende behoefte aan huisvesting, welke zich aldaar vooral gedurende het zomersaizoen meer en meer doet gevoelen.

Ook door de *Scheveningsche Bouwvereeniging*, voorleden jaar te 's Hage opgerigt, is een *hotel garni* naast het gemeente-badhuis daargesteld, dat tegen het volgend jaar aanmerkelijk zal verfraaid worden. Ook wil zij nog eenige nieuwe gebouwen stichten op de gronden, naast het hotel gelegen.

— De *Dord. Ct.* deelt mede, dat de noodige maatregelen door het bestuur van het Dordtsch Museum zullen genomen worden, om de kunstwerken, waarin het door wijlen *Ary Scheffer* aan dat museum gemaakte legaat bestaat, ter bezigtiging te stellen voor allen, die bijdragen ter oprigting van het gedenkteeken, dat ter eere van den grooten kunstenaar zal worden gesticht. Ook verneemt men, dat, indien de bijdragen zijner stadgenooten, in verband met die uit a. dere steden van Nederland en het buitenland, de verwezenlijking van het beoogde doel mogelijk maken, en er een monument, den beroemden overledene waardig en hetwelk Dordrecht tot eer verstrekt, wordt opgerigt, daarbij, ter blijvende herinnering, een album zal worden vervaardigd, waarin de namen van alle deelnemers aan de oprigting zullen worden opgeteekend.

*— Per Overlandmail ontvangen wij de *Curaçaosche Couranten* tot den 24. Julij.

Den 5. was van Curaçao vertrokken Z. M. transportschip **Merwede**, met kapt. luit. *Wichers* en den offic. van adm. *Baak* als passagiers aan boord.

Uit Venezuela zijn berigten, dat aldaar den 5. de nationale konventie te Valencia was geopend; er waren 110 afgevaardigden tegenwoordig. Daar generaal *Monagas* had afgezien van de bescherming der Westersche mogendheden en zich ter beschikking had gesteld van de regering, hoopte men weldra de moeijelijkheden met Frankrijk en Engeland te regelen, vooral daar later berigt is, dat de beide Westersche mogendheden het gedrag hunner zaakgelastigden te Caracas hadden afgekeurd. In de openingsrede zeide de president *Castro* dan ook aan de konventie, dat de in vrijheidstelling van generaal *Monagas* zou plaats gehad hebben, ware het niet belet, door de verkeerde bemoeijingen van de Fransche en Engelsche konsuls, waardoor het nationaal gevoel is gekwetst geworden; dat hij beloofd heeft generaal *Monagas* ongemoeid te laten en de verrigtingen van zijne regering niet te onderzoeken.

Wat de zaak van Coro betrof, zeide de Boodschap, heeft de president aan den kommissaris van den koning der Nederlanden eene som gelds in mindering der vordering doen uitbetalen en bevelen doen uitvaardigen om wettige bescherming aan de Nederlandsche onderdanen te verleenen, met aanbieding om de in 1857 geslotene overeenkomst aan de konventie over te leggen en dezelve te ondersteunen.

Generaal *Julian Castro* had den 5. zijn gezag in handen der konventie neergelegd, doch is wederom met het oppergezag in de regering der Republiek bekleed geworden, tot dat er door de konventie een president der Republiek zal gekozen worden.

Er wordt eene nieuwe grondwet door de konventie opgemaakt; aan deze is nog een voorstel ingediend tot verbanning der familien *Monagas* en *Oviach*, met beslag op hare goederen, terwijl meer dan de helft der leden van de konventie de terugkomst van generaal *Paez* vraagt, dien men wenscht af te halen. — Eene medaille is voor alle leden van het bevrijdend leger vastgesteld.

Hoe goed de zaken met Frankrijk en Engeland ook stonden maakte men zich te Laguayra en Caracas toch ongerust over het verblijf en de verwachte komst van nieuwe Westersche oorlogschepen.

— In het volgende jaar moeten 73 boeren erven op het Kampereiland worden verpacht. Eene kommissie uit den raad der stad Kampen is reeds benoemd, om de voorwaarden, waarop die verpachting zal geschieden, te regelen.

De raad dier gemeente, zoo mede de verschillende besturen over godshuizen aldaar, hebben den talrijken pachters vergunning verleend om het tweede gewas van het gras, dat anders geweid moest worden, wegens schrale uitkomst van het eerste gewas, ten tweeden male te mogen maaijen, mits het vóór den 15 Sept. eerstk. van stam zij, en dan niet nageweid worde. Naar men verneemt, heeft de raad van Genemuiden hetzelfde beginsel gehuldigd en toegepast.

— Met belangstelling verneemt men dat door wijlen den heer *S. Crommelin* aan onderscheidene godsdienstige, liefdadige en nuttige instellingen en genootschappen legaten zijn besproken. Daaronder behooren de Ned. Hervormde diakoniën van al de standplaatsen des overledenen, benevens die van de Evangelisch-Luthersche gemeente te Leeuwarden, het kerkgenootschap der Ned. Hervormde gemeente het stedelijk armbestuur, het Stads- en Burgerweeshuis, allen mede aldaar, het Instituut voor Doofstommen te Groningen, de beide Blinden-Instituten te Amsterdam de beide kolonien der Maatschappij van Weldadigheid, Nederlandsch Mettray, het Asyl te Steenbeek, het gesticht te Montfoort enz. enz.

— Men leest in het *Bataviasch Handelsblad:*

„Voor eenige dagen werd op de reede van Batavia een huwelijk voltrokken, dat aandacht verdient. Zekere scheepsgezagvoerder A. wenschte in het huwelijk te treden met de weduwe B., wier man in Kalifornië voor omstreeks zeven jaren verdronken was. De ambtenaar van den burgerlijken stand maakte echter zwarigheid, om tot het voltrekken daarvan over te gaan, omdat geene akte van overlijden van den man der weduwe kon worden overgelegd, en deze ook niet kon worden opgemaakt, omdat eerstens: in Kalifornië dit niet geschiedt en ten andere niemand het lijk gezien had, daar het in de golven was verdwenen, hoewel niemand aan den dood twijfelde. Het middel van openbare dagvaarding kwam den trouwlustigen te langwijlig voor, en nu kwam men op den inval, om zich aan boord te begeven van het hier juist aanwezige Amerikaansche oorlogsstoomschip **San Jacinto** en zich daar volgens de Amerikaansche wetten in den echt te laten verbinden.

„Op den bepaalden dag begaf de bruidegom zich met zijne bruid naar boord, vergezeld van heeren en dames dezer plaats; troepen waren aan boord onder de wapens, de officieren in groot tenue en musie... deed zich hooren. Nadat de aanstaande echtgenooten en gasten plaats genomen badden, is men op Amerikaansche wijze tot de huwelijksvoltrekking overgegaan en man en vrouw zijn tevreden huiswaarts gekeerd.

„Zou het hier echter opgaan, dat de vlag van het schip het territoir aanwijst, en dat de akte van de ... boord van de **San Jacinto** gesloten verbintenis hier mag worden ingeschreven, als van een huwelijk buiten 's lands tusschen ingezetenen in Neêrl. Indië (de betrokkenen zijn vaste ingezetenen) volgens de wetten van dat vreemde land, aangegaan?"

— Uit Driel schrijft men van den 10. Aug. In den vroegen morgen van heden werd ons dorp niet weinig in opschudding gebragt, door de aankomst van den deurwaarder bij de Arrondissements Regtbank te Tiel, den heer *W. A. Harte*, vergezeld van een viertal rijksveldwachters, allen voorzien van hunne geladen karabijnen, enz. In het eerst wisten onze dorpsgenooten niet, waartoe eene dergelijke justitie-magt dienen moest, toen zij *en* ... zich begaven naar de woning van *Hendrik* ... *Houten* alhier, om, zoo als later bleek, een ... dezen inwonend kind van zijne dochter geregtelijk op te eischen en over te brengen aan de moeder thans gehuwd en te Abcoude woonachtig. Daar reeds vroeger door een ander deurwaarder twee vergeefsche pogingen tot dit einde waren in het werk gesteld, waren velen nieuwsgierig of deze beambte ... nieuw onverrigter zake zou moeten huiswaarts keeren, dan of hij genoeg koenheid zou bezitten zijn ... last te volbrengen. In weerwil echter van den ... vigen tegenstand der huisgenooten en de dreigende houding van eene steeds aangroeijende dorpsmenigte gelukte het den heer *Harte* het kind magtig te worden en met zich te voeren. Aan de krachtige houding van genoemden deurwaarder en zijne ontzagwekkende magtsontwikkeling schrijven wij het toe, dat het aanwezende publiek lijdelijk toeschouwer gebleven, en het doel dezer zending gelukt is.

— Een droevig ongeluk is er ll. zaturdag avond te Vrieschelo voorgevallen. De zoon van een landbouwer, *Hendrik Kremer*, aldaar, *Roelf* genaamd, oud 19 jaren, heeft, terwijl zij in de nabijheid ... zig waren hooi bij elkander te maken, de onvoorzigtigheid gehad zich in het hof van een ander landbouwer te begeven en zich er eenige peeren toe te eigenen. Hiervan werd aanklagte gedaan, en de jongeling gedagvaard, om op den 16. dezer voor de burgemeester te verschijnen. Hij heeft zich dit zoo aangetrokken, dat hij tot het afgrijselijke besluit is gekomen zich den hals af te snijden, en alzoo een einde aan zijn leven heeft gemaakt. Hij was overigens onberispelijk van gedrag, altijd vlug, welgemoed en den ouders ijverig in hun bedrijf behulpzaam, zoodat dit overlijden door zijne aanverwanten en kennissen om de nietige zaak diep wordt betreurd.

— Ll. Donderdag avond brandde te Harderwijk voor het eerst het gaz, waarbij eenige feestelijkheden hebben plaats gehad. De voornaamste ingezetenen warén door de direkteuren der gazfabriek op de koncertzaal genoodigd, alwaar een souper en bal gegeven werd.

— Te Groningen is Vrijdag avond de werkplaats van den vuurwerkmaker *v. Schagen* in brand gevlogen; gelukkig heeft bij de uitbarsting niemand het leven verloren, daar de bewoners niet in de ... aanwezig waren.

— Zaturdag ll. is de tentoonstelling van voorwerpen van nijverheid te Middelburg, gesloten.

— Het *Hbl.* bevat een schrijven van de Wassenaar, waarin gezegd wordt, dat het stoomfregat nog deze maand in Nederland hoopt terug te zijn om de feesten bij te kunnen wonen, die bij gelegenheid van den 18. jaardag des prinsen *van Oranje* gegeven zullen worden. „Te Mahon (heet het verder in den brief) waar wij drie weken hebben vertoefd, maakten wij kennis met de voornaamste familiën, die allen zeer beleefd waren, en op de innemendste wijze de personen van onze ekwipage ontvingen, die bij haar bezoeken aflegden. Intusschen is het op het eiland Minorca zeer stil en hebben de dames weinig uitspanning. Ten einde genoegen èn het état-major èn de Mahonsche dames ... te doen, besloot de kommandant op het vaartuig een bal te geven. De aanzienlijkste familiën van Mahon werden uitgenoodigd dit bal met hare tegenwoordigheid te vereeren. Den dag van het feest werden alle stukken op het halfdek afgerold en de geschutpoorten met de vlaggen van verschillende volkeren bekleed. Geheele bosschen met jeugdig groen werden geplunderd, om de geïmproviseerde balzaal op te luisteren. De kampagne werd met paardenharen kussens belegd, waar de dames de frissche zeelucht konden inademen. Wat de verlichting betreft, verbeeld u de loopen der geweren met uitgeknipte papieren van allerlei kleur versierd, waarin waskaarsen waren gestoken; pistolen en bajonetten

rienden tot hetzelfde einde. Des namiddags ten 5 ure werden alle sloepen uitgezonden, om de dames af te halen, die zich niet lang lieten wachten. Er kwamen ook drie muziekanten aan boord: de een bespeelde de viool, de ander de fluit en de derde de harp. Na eenige ververschingen gebruikt te hebben, werd den gasten de gelegenheid gegeven het schip in oogenschouw te nemen. Allen waren verbaasd op het gezigt van een zoo groot zeegebouw. Vervolgens had eene voorstelling plaats van eenige komediestukjes, die verscheidene malen op Malta met goed sukces waren opgevoerd. Ook te Mahon, vonden de heeren en dames ze alleraardigst, ofschoon waarschijnlijk bijna niemand er een woord van verstond. Hierna begon de dans. Viool, fluit en harp speelden lustig op, en weldra zag men de zwevende gestalten der dames met hare krinolines rondhuppelen in de armen van den een of anderen *cavalier*, hetzij burger of militair. Gedurende het bal was er geen gebrek aan verfrisschingen. Behalve dit bal hebben er nog twee andere plaats gehad, een door de officieren en een door de adelborsten gegeven

---

WATERHOOGTE.

Arnhem, 17 *Aug*.. 1.00. El; + AP. 7.95. Gev. 6 d.
Rijnhoogte te Keulen den 17 Aug. 6 voet 2 duim Rijnlands.

NAPELS, 7 Augustus.

De advokaten die de veroordeelden van Salerno hebben verdedigd, hebben huisarrest gekregen, en wel om de volgende reden: Na eene ter dood veroordeeling gaat gewoonlijk de advokaat van den veroordeelde den koning gratie voor dezen vragen. Dit wilden zij ook nu doen, doch de prok. gen. hield hen terug, zeggende, dat de voltrekking van het vonnis op hoog bevel was verdaagd, en de genade door de goedertierenheid des Konings uit eigen beweging zou verleend worden. Daar dit niet spoedig gebeurde, klaagden de advokaten bij den prok. gen. dat hij hun misleid had, deze nu beklaagde zich wegens dien stap bij den Minister, en van daar de opgelegde straf.

Toen *Nicotera* de verandering van zijn vonnis werd bekend gemaakt en men hem vroeg of hij nu niet reden had om „leve de koning!" te roepen, antwoordde hij, verschrikt van zijn stoel opspringende, dat hij nooit die woorden zou uiten, en dat zelfs, zoo de koning van Napels in plaats van eene verzachting van straf, hem verleende wat de vurigste wensch zijns harten uitmaakte, te weten de vrijheid van Italië, en het hem gegeven werd te kiezen tusschen die vrijheid en den beul, hij, alleen omdat zulk een geschenk van den koning zou komen, den dood zou kiezen.

TURIJN, 14 Augustus.

Uit Lombardijë verneemt men, dat ondanks de door Oostenrijk gedane koncessiën de geest der bevolking Oostenrijk dagelijks vijandiger worden. Te Cremona, wordt van den 25. gemeld, gaf de akademie een groot koncert waarop de geheele *beau monde* zich liet zien. De delegast nu had voor den aanvang doen weten dat men, naar aanleiding van de gedane koncessien, het Oostenrijks volkslied moest uitvoeren. Toen het zoover kwam, was het publiek zeer verwonderd, daar dit niet op het programma voorkwam, en naauwelijks had men de eerste toonen gehoord of men ruimde de zaal.

Het gerucht van uit Napels verspreid, dat *Settembrini* koning *Ferdinand* verandering zijner levenslange galeistraf in ballingschap had verzocht, is van allen grond ontbloot.

De *Portefoglio Maltesé* verzekert, volgens berigten uit Tripoli, dat te Bengazi wel degelijk de pest heerscht, hetgeen gebleken is uit een onderzoek door twee uit Konstantinopel derwaarts gezonden hoofdambtenaren der gezondheidsdienst. De ziekte heeft zich volgens sommige bladen voortgeplant naar Derna en nadert Egypte.

Uit Konstantinopel schrijft men, dat ook te Smirna een geval van pest zich heeft voorgedaan, en een brief uit Alexandrië meldt, dat een geval is voorgekomen op de Engelsche stoomboot, die van Londen, Tanger en Malta kwam en te Tanger 20 muzelmannen had ingenomen.

BERLIJN, 16 Augustus.

De *Zeit* weêrspreekt het berigt van de *Gazette de Hanovre*, volgens 't welk de Duitsche Bond de beweegredenen zou hebben goedgekeurd van het verslag der kommissie voor de Deensche zaak. Zij verklaart dit berigt voor onwaar en beweert dat Pruissen en de meerderheid van den Bondsdag niet over die beweegredenen hun oordeel hebben geuit.

Volgens berigten uit Tegernsee hebben HH. MM. plan den 21 van daar te vertrekken. De koning zou den 26 hier komen, om de koningin van Engeland nog te bezoeken, zich dan 14 dagen op Sans-Souci ophouden en zich dan naar Erdmannsdorf in Silezië begeven, om daar eene poos te blijven.

FRANKFORT, 15 Augustus.

De Duitsche bondsdag heeft de bezwaren tegen den bouw aan de Keulsche Rijnbrug ter zijde gelegd, dewijl de regten van bijzondere personen daarbij niet bewezen zijn, en het zich slechts tot aanwending van gemeenschappelijk regt der Rijnoeverstaten bepaalt.

Uit Wallisserland (Zwitserland) schrijft men: De Dom, 14,040 voeten boven de hoogte der zee, het hoogste gebergte van Zwitserland, is bestegen. Den 27. Julij beproefde het een Engelschman, vergezeld van 4 geleiders, van Randa, naar den kruin van dit reuzengebergte te klimmen. Binnen elf uren was de kruin bereikt; ongelukkiglijk waren de bergpassen bewolkt, en begon het geweldig te sneeuwen, zoodat men weder naar beneden moest gaan, om niet in den afgrond geslingerd te worden. Men heeft bij geluk den terugweg gevonden.

De Wurtemb. Kamer heeft zich voor een paar dagen bezig gehouden met de drukperswet, gelijk de koning die, naar aanleiding der door de Duitsche bondsvergadering gemaakte bepalingen, voor Wurtemberg had uitgevaardigd. Met 36 tegen 26 stemmen heeft de Kamer beslist, dat de drukperswet aan hare goedkeuring moest worden onderworpen.

Nadat de bevolking twee achtereenvolgende ontwerpen van grondwet voor 't kanton Neufchatel heeft verworpen, zal de konstituante in plaats van nu af te treden, een derde geheel nieuw ontwerp aan 't volk aanbieden, met welks vervaardiging zij eene kommissie heeft belast, nadat deze eerst de wensch der oppositie heeft leeren kennen.

Tot de plaatsen van Saksen, die het ergst door de jongste overstrooming zijn bezocht geworden, behoort de stad Glauchau. Aldaar zijn 64 gebouwen geheel ingestort; 51 gebouwen, te weten 25 hoofdwoon- en 11 nevenwoonhuizen en 15 andere gebouwen, zijn zoo vernield, dat zij geheel afgebroken moeten worden, terwijl nog 27 gebouwen zoodanig zijn gehavend, dat er ook weinig van kan blijven staan. Wil men nu nog de meer of min beschadigde gebouwen en ingestorte schuren er bij tellen, dan klimt de som tot 300 gebouwen, die door de waterramp zijn geteisterd.

HAMBURG, 17 Augustus.

Het *Dagbladet* van Kopenhagen van gisteren behelst, dat koning *Frederik VII* van Denemarken eerstdaags naar Sleeswijk zal vertrekken, om het kasteel van Glucksburg te gaan bewonen. Na de inspektie van het kontingent Holstein-Lauenburg, door de officieren van den Duitschen bond, zal de koning zich naar Rendsburg begeven, om de manoeuvres der troepen bij te wonen.

LONDEN, 16 Augustus.

De Koningin wordt den 8 September te Balmoral in Schotland verwacht. Haar tweede zoon, prins *Alfred*, die zich met zijne ouders naar Duitschland begeven zou hebben, om daarna student aan de universiteit te Bonn te worden, is door omstandigheden, met zijn examen in de zeevaartkunde in verband staande, daarvan teruggehouden, blijft nog ongeveer drie weken te Alverbank, en reist dan naar genoemde akademiestad af.

De hertog *van Malakoff* heeft Zondag, ter viering van *St. Napoleon*, een banket alhier gegeven, waarop hij een toast op de koningin van Engeland heeft gedronken, en over Cherburg heeft gesproken, alwaar twee roemrijke vlaggen in onderlinge eensgezindheid hebben gewapperd. Hij heeft gezegd, dat het gezigt van dat indrukmakend schouwspel gelijk was als dat van een soldaat en een vriend, en dat hij er in zag een onderpand voor een bestendig bondgenootschap.

De heeren *Carrie* en *Rawlinson* hebben het lidmaatschap van den Indieschen raad aanvaard; de heer *Mill* heeft om gezondheidsredenen bedankt; (men weet, dat de *Times* zijne benoeming had bestreden.)

Eergister is de schroefstoomboot Curaçao, van 31 stukken, van Spithead naar Marseille vertrokken, waar lord *Stratford de Redcliffe* zich aan boord van die stoomboot zal begeven, voor zijne reis naar Konstantinopel.

Volgens de *Singapore Free-Press* herstelt Sarawak zich van de beroeringen, die aldaar ten vorigen jare plaats hadden. Kuching, dat bijna geheel vernield was, is herbouwd en op het einde der maand April lagen in die haven een aantal goederen gereed, om onder Britsche vlag te worden ingescheept. Een Engelsch oorlogschip zou Sarawak eerstdaags bezoeken, met het doel om de kust van zeeroovers te bevrijden. Sarawak is sedert de laatste veertien maanden door geen enkel Nederlandsch oorlogsschip bezocht geworden.

Met de la Plata zijn berigten ontvangen van de West-Indiën en de havens van den Stillen Oceaan. Uit Jamaica wordt gemeld, dat in eene meeting besloten was, eene petitie te rigten tot de beide Huizen van het Parlement in het moederland, met verzoek om het Britsche eskader niet terug te ontbieden uit de wateren van Cuba, en dat Spanje genoodzaakt zal worden tot het nakomen der aangegane verbindenissen tot wering van den slavenhandel. Uit Demerary wordt berigt, dat de heer *Ubarriot* naar Engeland is afgevaardigd als agent voor de immigratie naar de Buhete bezettingen in Oost-Indië. Hij is vergezeld van zes geïmmigreerde koelies, die hem in zijne taak zulllen ondersteunen. De graanoogst te Barbados had een gunstig aanzien; met het suikerriet was dit echter minder het geval. De berigten omtrent het suikkerriet luiden daarentegen uit Grenada allezins voldoende. — In Chili verwachtte men de uitvaardiging eener amnestie door den president, waardoor aan de staatkundige beroeringen een einde zou komen. — De regering van Bolivia verkeerde in finantiële ongelegenheden. — Generaal *Castilla* werd beschouwd als de meeste kans te hebben voor de aanstaande presidentskeuze te Peru. Te Callao had men een hevigen schok van aardbeving waargenomen, die 20 sekonden aangehouden, doch geen schade aangerigt had.

LONDEN, 17 Augustus.

Uit Valentia wordt heden berigt, dat eene telegrafische dépêche van de koningin van Engeland aan den president van de Vereenigde Staten, bestaande uit 99 woorden, in den tijd van 67 minuten is overgebragt. Eene dépêche van 31 woorden werd in 35 en eene andere van 38 woorden in 22 minuten overgebragt.

De Indiesche leening is à 97 pCt. gesloten.

— 17 *Aug*. Gec. $96^{1}/_{4}$; **Mex.** 3 pCt. $20^{7}/_{8}$; Peru $4^{1}/_{2}$ pCt. $89^{3}/_{4}$, 3 pCt. $69^{1}/_{2}$; Venez. 5 pCt $39^{1}/_{2}$; Port. 3 pCt. $46^{1}/_{8}$; Sp. 3 pCt. 44; $1^{1}/_{2}$ pCt. $27^{7}/_{8}$; Rusl. $4^{1}/_{2}$ pCt. $100^{1}/_{2}$; 5 pCt. $113^{1}/_{2}$; Holl. $2^{1}/_{2}$ pCt. $65^{1}/_{4}$; 4 pCt. $101^{5}/_{8}$; Sard. $91^{1}/_{8}$.

PARIJS, 16 Augustus.

Heden heeft de konferentie hare 18e zitting gehouden, die waarschijnlijk aan de scheepvaartakte op den Donau zal gewijd zijn, en morgen zullen waarschijnlijk de gevolmagtigden geroepen zijn om de overeenkomst te teekenen nopens de twee kwestiën, die aan het kongres ter beslissing waren overgelaten, namelijk de staatsregeling der Donau-prinsdommen en de akte van scheepvaart op den Donau.

De naam van *Divan* is in de staatsregeling van de Prinsdommen vervangen door *verkiezings-vergadering*. De naam van *vertegenwoordigende vergadering* was aan de gezanten van eenige der vertegenwoordigende mogendheden te revolutionnair toegeschenen, en zij hebben dien naam weggecijferd. De afgevaardigden, die de beteekenis van dat woord niet revolutionnair vonden, hebben moeten toegeven aan de meerderheid. Indien het protokol een naauwkeurig verhaal levert van de beraaslagingen over dat punt, zal de lezing zeer belangrijk wezen. Er zijn nog amendementen ten gunste van de Moldo-Walachijers voorgesteld en aangenomen. De geheele staatsregeling zal eerst later, na de goedkeuring en uitwisseling der gesloten konventie, worden publiek gemaakt.

Nopens de keuze van den arm van den Donau, die voor de scheepvaart naar die rivier zal aangenomen worden, is men het onderling niet eens. Turkije, Frankrijk en Sardinië gaven den voorkeur aan het kanaal van St. George, terwijl Oostenrijk en Pruissen de keus op de Sulina-monding hadden. De Oostenrijksche ingenieurs hebben beide armen nader naauwkeurig onderzocht en het kanaal van St. George het bevaarbaarst bevonden, zoo dat die arm wel zal aangenomen worden.

Tijdens het verblijf van den keizer te Cherburg is opgemerkt, dat er geen plaats is ter berging van den grooten voorraad steenkolen, die benoodigd is, om 15 à 40 stoomfregatten onmiddelijk te kunnen voorzien. Er is een plan ontworpen, waarvan de kosten op 17 millioen zijn berekend, en dit zal nu nog ten uitvoer worden gebragt.

Te Cherburg zijn, gedurende de vijf feestdagen, in het zoogenaamde *camp de la gare* en in het *hôtel* de *l'Univers* verorberd: 1300 stuks gevogelte, 7 ossen, 60 schapen, 27 kalveren, 1110 zeekreeften, 210 zalmen, 262 tarbotten, 8420 fleschen wijn, waaronder 1000 fleschen champagne.

In geen 39 jaar is het water in de Seine zoo laag geweest als in dit jaar. Heden is het water 10 centimeters lager dan in het jaar 1719, waarvan men de aanteekeningen aan de palen van de Pont-Royal vindt. Aan de brug Grenelle waadt men door de rivier.

Van het eiland Kandia zijn de berigten uiterst gunstig en de rust kan nu als geheel hersteld worden beschouwd. Al de Grieksche boeren zijn naar hunne dorpen teruggekeerd, en hetzelfde deden ook de Turken. De gematigde en wijze maatregelen van de Turksche regering hebben veel bloed gespaard en kunnen niet genoeg geroemd worden. Aan den anderen kant moet ook gezegd worden, dat de Grieksche opstandelingen zich over het algemeen goed hebben gedragen, en hoewel met vastheid op de vervulling van hunne regtmatige eischen aandringende, hebben zij zich niet aan buitensporigheden of wreedheden overgegeven. De Turksche opstandelingen zijn in dit opzigt minder te prijzen, maar indien zij niet door geheime opstokers waren aangehitst geworden, dan zouden zij zich veel beter gedragen hebben.

Prins *Napoleon* reist op het oogenblik in Zwitserland, onder den naam van graaf *de Meudon*.

Ter gelegenheid van den Napoleonsdag is aan 1241 veroordeelden genade of vermindering van straf verleend. De keizerlijke prins is tot korporaal bevorderd.

Het nieuwe middel tegen het oïdium bestaat in eene slappe zeepoplossing, waarmede de druiven bevochtigd worden.

De beroemde komponist *Rossini* heeft in Passy een stuk gronds gekocht voor 90,000 fr. De heer *Rossini* schreef aan den gemeenteraad, dat hij een stuk gronds had gezien, 't welk juist den vorm van eene piano had, waardoor bij hem de wensch ontstaan was, om daarop een huis te bouwen. De brief is geheel in humoristischen stijl gesteld; de schrijver geeft daarin zijn voornemen te kennen om zijn leven in Parijs te eindigen. De gemeenteraad heeft daarop den grond laten schatten, waarvan de uitslag was, dat de waarde werd begroot op 130,000 fr. Ten einde den grooten man aangenaam te zijn, is hem die grond voor bovengenoemde som afgestaan, onder voorwaarde, dat de stad na zijn' dood, behoudens schadeloosstelling voor het huis, den grond voor dezelfde som terug kan koopen.

Uit Bonneville in Savoye wordt berigt, dat aldaar voor eenige dagen eene vreeselijke misdaad is gepleegd. Eene jeugdige vrouw vatte het plan op om haren echtgenoot te vergiftigen. Zij bezigde tot dat einde arsenik, mengde dit in het deeg van een gebak, hetwelk zij voor een klein feest ter eere van haren man gereed maakte. Den volgenden dag werd een zestal vrienden haars echtgenoots uitgenoodigd om de huiselijke feestelijkheid bij te wonen. Allen aten zij van het gebak en stierven weldra aan de gevolgen daarvan; alleen hij, voor wien het vergift bestemd was, overleefde de poging twee dagen, maar gaf ook toen den geest. De vrouw werd spoedig daarop gevangen genomen. In plaats van te bekennen, stelt zij zich als krankzinnig aan.

PARIJS, 17 Augustus.

De *Moniteur* van heden deelt mede, dat de regtbank van St. Etienne tien personen tot gevangenis en geldboeten heeft veroordeeld, dewijl zij leden waren van een geheim genootschap en in bezit van verbodene wapenen.

De beurs is heden zeer levendig en er werden vele zaken gedaan. De 3 pCt., die gisteren 69,05 waren, zijn nu 69,40 genoteerd.

ADVERTENTIEN

⁂ Heden overleed onze geliefde Zoon, ROELOF VAN BUMA, in den ouderdom van ruim 28 jaren.

J. L. VAN BUMA.
M. J. VAN BUMA, HOLLEBEEK.

Benschop, 16 Aug. 1858.

⁂ Voor de vele bewijzen van deelneming, ontvangen bij het overlijden van haren Vader, betuigen de ondergeteekenden haren opregten dank.

Utrecht, 17 Augustus 1858.

S. C. G. P. SCHRöDER.
J. A. SCHRöDER.

⁂ Voor de vele bewijzen van deelneming, bij de bevalling zijner echtgenoote ontvangen, betuigt de ondergeteekende, ook namens haar, welgemeenden dank.

H. A. VAN DEN HEUVEL.

Utrecht 18 Aug. 1858.

Utrechtsch Studentencorps.

⁂ De ondergeteekende brengt ter kennisse van hen, die als novitii bij het Utrechtsche Studentencorps wenschen te worden ingeschreven, dat daartoe gelegenheid zal bestaan, ten zijnen huize, van 1 Sept. af dagelijks (uitgenomen des Zondags) des avonds van 6—8 uur.

J. J. VAN GEUNS,
Sen. Vet. Rector.

PARK TIVOLI.

⁂ De ondergeteekende brengt ter kennis van het geachte Publiek, dat de **lijst van inteekening** voor het *BUITENGEWOON CONCERT* van den Heer J. EDUARD STUMPFF, dat op 26. Aug. zal plaats hebben, op Zaturdag den 21. Aug. zal gesloten worden.

P.S. Bij inteekening *f* 0.50 de persoon.
Aan het Bureau *f* 1.00 de persoon.

De Ondernemer
J. WOLTERS.

HARDDRAVERIJ

⁂ met **Boerenpaarden**, op WOENSDAG 25 Augustus 1858, te *Wijk bij Duurstede*. Inlichting te bekomen bij JAN VAN DIJK, aan het veerhuis aldaar.

Alles breeder bij biljetten vermeld.

PARK TIVOLI.

⁂ op WOENSDAG den 18. Augustus **Groot Vocaal Concert,** te geven door het gunstig bekende **OPERA ZANGERSGEZELSCHAP**, onder de Directie van den Heer **MASSEN.**

PROGRAMMA:

EERSTE AFDEELING.

1. Duet, La Serenata . . . . van Rossini, voor te dragen door Mw. FESCA en FRIEDEMANN.
2. Lied . . . . „ Gumbert, voor te dragen door den Hr. SCHAFER.
3. Lied . . . . „ Schubert, voor te dragen door Mw. FRIEDEMANN.
4. Lied uit de Opera der Waffenschmidt „ Lortzing, voor te dragen door den Heer MASSEN.
5. Duet, uit Stabat Mater . . . . . . „ Rossini, voor te dragen door Mew. FESCA en FRIEDEMANN.
6. Lied: Schiffers Gruss . . . . . . „ Füchs, voor te dragen door Mw. FRIEDEMANN.

TWEEDE AFDEELING.

1. Duet uit Belisario. . . . . . . „ Donizetti. voor te dragen door de Hr. MASSEN en SCHAFER.
2. Lied, Weit in die Ferne . . . . „ Alex Fesca, voor te dragen door Mw. FESCA.
3. Lied, Dat theure Vaterhaus . . . „ Gumbert, voor te dragen door den Hr. SCHAFFER.
4. Duet uit de Jessonda . . . . . . „ Spohr, voor te dragen door Mw. FESCA en FRIEDEMANN.
5. Der Wandrer . . . . „ Schubert, voor te dragen door den Hr. MASSEN.
6. Terzett uit des Nachtlager van Granada „ Kreutzer, voor te dragen door Mw. FESCA, de Hr. MASSEN en SCHAFER.

Aanvang 7 ure.

Entrée *f* 0.50 de persoon.
HH. abonne's *f* 0.25 de persoon.

P.S. Volgens bovenstaande, zal het Park op Woensdag den 18. Augustus voor HH. abonnées gesloten zijn, overeenkomstig Art. 4 van het abonnement.

De Ondernemer,
J. WOLTERS.

⁂ De Intendant in de 2de Militaire administrative Directie zal, onder nadere approbatie van het Ministerie van Oorlog, op Zaturdag den 4. September 1858, ten behoeve der Garnizoens Bakkerij te Utrecht, aanbesteden de leverancie van:

		wegende minstens
6 Lasten	Jarige RIJNTARWE	77 ℔ het mud.
3 „	KUBANKATARWE	77 ℔ „
3 „	Jarige Zeeuwsche TARWE	74 ℔ „
3 „	en 8 mudden Jarige ROGGE	72 ℔ „

De voorwaarden tot deze aanbesteding liggen, van den dag der aankondiging dezes, op het bureau van voornoemden Intendant voor de gegadigden ter lezing; zullende wijders de monsters, en het omslag van het Inschrijvingsbillet van hetzelfde merk moeten voorzien wezen.

Utrecht, den 16. Augustus 1858.

De Intendant voornoemd,
DE WATTEVILLE.

VENDUHUIS MARIAPLAATS.

⁂ Op Vrijdag 20 Augustus 1858, des namiddags ten 2 ure, zal aan genoemd Lokaal publiek worden verkocht: DE UITBRAAK EENER GRUTTERIJ, GRUTTERSWINKEL, MEELBAKKEN enz. — Des morgens aldaar te zien.

⁂ Op Woensdag den 8. September 1858, des namiddags ten één uur, zal te Driebergen, in het Logement van *J. van Selm*, in het openbaar worden verkocht:

Eene HOFSTEDE, bestaande in eene goed onderhouden Boerenwoning, Voor- en Achterhuis, Koe- en Paardenstalling, twee Hooi- of Koornbergen met Bergschuur, Varkenshok en verdere getimmerten, Tuin, Boomgaard en Weg; mitsgaders negen Kampen uitmuntend BOUW- en WEILAND, te zamen groot 15 bunders, 54 roeden, 90 ellen, alsmede eene ERFPACHT, gaande uit zeker stuk Grond, alles staande en gelegen in de gemeente Driebergen aan den straatweg, Kadaster Sectie B, No. 220—222, C, No. 49, 55, 58, 60, 61, 63, 406—411, 414, 466 en 468; eerst afzonderlijk in 7 percelen, en daarna in massa te veilen. Breeder bij biljetten en nader onderrigt ten kantore van de Notarissen J. C. SCHADEE, te Zeyst, en N. FRANÇOIS SNEL, te Breukelen.

⁂ Op Zaturdag den 11. September 1858, des namiddags ten 5 ure, zal in het lokaal van verkoopingen te Utrecht achter St. Pieter, in het openbaar worden verkocht:

1. Een KAPITAAL HEERENHUIS, met grooten Tuin, Kelders en Kluizen, te Utrecht aan de Oudegracht, tusschen de Romerburger en Gaardbruggen, Wijk E. No. 91. — Bestaande in eenen stucadoorden en met wit marmersteenen bevloerden gang, 10 Beneden en Bovenkamers, alle behangen, grootendeels gestukadoord of geplafonneerd en Schoorsteen of Nis, voorts Keuken, Kelders, ... ders en Vliering. — Verhuurd voor *f* 1125 ... tot 1 Mei 1859.

2. Een KOETSHUIS, STAL, SCHUUR, PLAATS te Utrecht achter in de Blindesteeg, den Springweg, Wijk E. No. 161. — Verhuurd *f* 180 's jaars.

3. Een KAPITAAL HEERENHUIS en ... met Kelders en Kluizen te Utrecht, naast het perceel, Wijk E. No. 90. — Bestaande in een gestucadoorden gang, 12 Beneden en Bovenkamers, waaronder eene groote Zaal, meerendeels behangen, en met Stookplaatsen, verder Keuken, Kelders, Zolder en Vliering. — Te aanvaarden 1. November 1858, met uitzondering van den Voorkelder, verhuurd is voor *f* 60.— 's jaars.

4 en 5 Twee HUIZEN of WONINGEN, Utrecht in de Blindesteeg aan den Springweg, E. Nos. 159 en 160.

Breeder bij biljetten en nader onderrigt ten kantore van den Notaris E. VAN ZIJDVELD te Utrecht.

TE HUUR OF TE KOOP:

⁂ binnen Utrecht aan de Nieuwe Gracht: HEERENHUIS met acht grootere en kleinere vertrekken, Tuintje, Kluis en Kelder aan het ... Te bevragen franco bij den Heer H. VAN D... Mr. Timmerman aan de Voorstraat.

⁂ **Men vraagt TE HUUR met Nov...** op het beste gedeelte der Oude Gracht of Voor... Een HUIS, voorzien van minstens 8 Kamers ... met een Tuintje, tegen een huurprijs van *f* ... 's jaars. Adres met franco brieven lett. K. ... bureau dezer Courant.

⁂ De ondergeteekende heeft de eer aan ... Doctoren en Chirurgen te berigten, dat bij hem ... DONDERDAG AVOND te bezigtigen is een ... volledig **Galvano-caustisch To...** voor operatiën, enz., zonder snij-instrumenten, welk voor den oorlog in Indië gebruikt moet wo...

Pausdam. TH. FINGER, Mech...

Marktberigten.

Schiedam 17 Aug. Granen. Verkocht: Gerst, ... Libau *f* 198 6/w.

Moutwijn per Ned. vat zonder fust *f* 17,25. ... idem *f* 23,75. Amsterd. proef *f* 24,00, zonder ... lasting. Spoeling *f* 1,30 per ketel.

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk ... Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonn...*

Aug.	Uren	Wind- rigt.	Wind- kr.	Barom bij 0°.	Thor F.	Afwijk. d. temp.	Vochtigh.	Gev. regen	Opmerk...
			N. Q						
17	2	zo.	3.5	758.80	79.9	+ 9.9	0.60	0	Ligt bew...
	10	zo.	0.0	57.29	68.7	+ 7.9	0.80	0	Bijna bel...
18	8	zzo.	0.0	56.91	72.5	+ 7.6	0.77	0	Idem

(*) Weerlicht.

PRIJZEN DER EFFEKTEN.

AMSTERDAM 17 Augustus 1858.

NEDERLAND.				
Werkel. Schuld . . .	$2^1/_2$	pCt.	$64^7/_8$	65
dito dito	3	„	$77^3/_8$	$77^7/_{16}$
dito dito	4	„	99	$99^1/_8$
Amortisatie-Sijndikaat	$3^1/_2$	„	$93^7/_8$	
Handelmaatschappij .	$4^1/_2$	„	$137^1/_4$	$137^1/_2$
BELGIE.				
Certifik. bij *Rotschild*	$2^1/_2$	pCt.	$52^3/_4$	
SPANJE.				
Obligatien	$1^1/_2$	pCt.	$27^{15}/_{16}$	28
Binnenl. Schuld . . .	3	„	$38^{15}/_{16}$	39
Amortisable			$10^1/_8$	
Bewijzen Koepons . . .			$5^1/_4$	
PORTUGAL.				
Obligatiën	3	pCt.	$47^3/_{16}$	$47^5/_{16}$
dito 1856/57.	3	„	$46^1/_1$	$46^3/_{16}$
RUSLAND.				
Oblig. bij *Hope en Co.*	5	„	$106^3/_8$	
Obligat. 1828 & 1829	5	„	$103^3/_4$	
Certifikaten 1840. . .	4	„	$87^3/_4$	
Cert. bij *Stieglitz* .	4	„	$87^{11}/_{16}$	
dito 5e Serie	5	„	99	
dito 1855 6e Serie. .	5	„	$102^1/_4$	$102^3/_8$
Cert. van Assign. .	6	„	$67^1/_4$	
POLEN.				
Aand. 1835, fl. 500			$154^1/_4$	$154^1/_2$
Obligatien.	4	pCt.	$82^7/_8$	
OOSTENRIJK.				
Oblig. bij *Goll en Co.*	4	pCt.	$61^{15}/_{16}$	
Oblig. Metaliek . . .	5	„	$75^{11}/_{16}$	$75^3/_4$
Oblig. Rente Am. . .	5	„	$87^3/_{16}$	$86^1/_4$
dito dito Nat. 1854.	5	„	$76^3/_4$	$76^{15}/_{16}$
dito dito	$2^1/_2$	„	39	
BRAZILIE.				
Geldl. 1824, £ 100 . .	5	pCt.	100	
AMERIKA.				
Ecuad. Oblig. 1855 . . .	1	„	$14^1/_{16}$	$14^3/_8$
Venez. Oblig. 6 pCt., nu	$4^3/_4$	„	37	$37^1/_{16}$
Grenada, Oblig. . . .	$3^1/_4$	„	$20^1/_{16}$	$20^1/_8$
Mexiko, Obl.	3	„	$20^3/_8$	$20^7/_{16}$
N.-Am. Illin. Obl. C. B.	7	„	$85^3/_4$	85

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.

Bijvoegsel bij No. 494 van de Utrechtsche Prov. en Stads-Courant.

Stedelijke Raad van Utrecht.

Zitting van Donderdag 12 Augustus.

Voorz. Mr. *N. P. J. Kien.*

Tegenwoordig zijn 20 leden; afwezig de HH. *Pabst*, *Karsten*, *v. Stirum*, *v. Hoytema*, *de Graaf* en *van Dielen.*

Zijn ingekomen twee rekwesten, van de HH. *Bonnet* en *Enschedee*, in zake de direkte belasting, met betrekkelijke voordragt van Burg. en Weth. — ter sekretarie.

Aan de orde is het rekwest van *H. de Groot*, betreffende het plaatsen eener leuning buiten de Waard-barriére, waaromtrent door den kameraar is geadviseerd, afwijzend te beschikken, met kennisgeving aan adress., dat het hem zal vrijstaan, zoodanige leüning zelf te laten maken.

De heer *v. Schermbeek* zegt, dat hij heeft nagegaan het rapport, dat door den stedel. kameraar, in zake het rekwest van den heer *de Groot*, is uitgebragt, en hij kan zeer goed, van het standpunt van dien ambtenaar uitgaande, het rapport beämen, maar hij voor zich de zaak van een ander standpunt beschouwende, vindt veel dat voor de billijkheid van dat rekwest pleit. Uit eene ondervinding van 25 jaren sprekende, dat Spr. de stad in alle rigtingen, op alle uren en in alle saizoenen met rijtuig doorkruist, kan hij gerust zeggen, dat het punt door den heer *de Groot* aangegeven zeker tot de gevaarlijkste in geheel de stad behoort en dat waarom: de snelle stroom van het water slaat onophoudelijk den grond onder de schoeijingen weg, waardoor een gedurige wegzakking van de straat aan de waterzijde plaats heeft, hierdoor vormt die plaats, die buitendien *zeer slecht* bestraat is, bijna een hellend vlak, waardoor vaak ongelukken gebeurd zijn. — Hierin, moet Spr. zeggen, is het rapport van den kameraar onjuist, want volgens dien zouden de ongelukken. die daar plaats gehad hebben, op zijne informatiën, van niet veel belang of niet bekend zijn, hetgeen door ieder inwoner van die buurt bepaald kan worden tegengesproken; en men behoeft slechts de Utrechtsche courant van den 13. Junij ll. in te zien, om zich te overtuigen, hoe nog op Zaturdag 12 Junij, ll. een wagen met zijn voerman de brug van het singel afkomende, aan het slingeren geraakt, van boven naar beneden in den stroom is gestort; dit ongeluk midden op den dag gebeurende heeft geene dadelijke gevolgen gehad, omdat op dat uur spoedig eenige menschen ter hulpe opdaagden. Spr. neemt dus de vrijheid de aandacht der vergadering wel degelijk op het rekwest te bepalen; indien het stellen van eene leuning of balie antecedenten zoude kunnen daarstellen, die aan andere buurten welligt aanleiding zouden kunnen geven om ook 't verzoek te doen, daarvan voorzien te mogen worden, en indien daarin zoo veel zwarigheid gelegen is, zou Spr. in bedenking geven, het dagelijksch bestuur uit te noodigen, de zaak *in loco* naauwkeurig te laten onderzoeken, om welligt door het stellen van eene eenvoudige rollaag, langs den water-kant, het afglijden van de rijtuigen bij gladheid, als anderszints, voor te komen. En dat Spr. zóó bij dit rekwest blijft stilstaan ligt voornamelijk daarin, omdat hij getuige geweest is van de gevolgen van het verschrikkelijk ongeluk twee of drie jaren geleden, op eenen vroegen morgen, buiten Tolsteeg gebeurd, toen een achttal vreemdelingen in een digt en besloten rijtuig gezeten het ongeluk had van de straat bij Jeremie, de trappen van de aanlegplaats der Vaartsche schuiten af in het water te glijden; wis alle die reizigers zouden jammerlijk zijn omgekomen zóó niet de brave schipper *Tetenburg*, met eenige andere wakkere mannen in schuiten gesprongen, vastberaden en moedig, met een bijl in de vuist, het kantelende rijtuig had bereikt, beklommen, de kap opengehakt en de door elkander spartelende stervenden, levenden en dooden er had uitgehaald.! — Hoe spoedig ook bij den kastelein *Maarschalkerweerd* liefdrijk en belangloos opgenomen en verpleegd, zijn nogtans drie hunner hier, op het kerkhof, achtergelaten, na eenen doodstrijd, bij vollen bloei van gezondheid en leven, gestreden te hebben, waarvan de verhalen der geredden ons deden sidderen .... een sterven niet te vergelijken bij den doodstrijd die den mensch op het ziekbed, naar ligchaam en ziel reeds afgelobd, dikwerf gelaten ondergaat. — Tegen zulke ongelukken zoude Spr. gaarne alle zijne stadgenooten, op alle punten, beschermd willen zien. — En ofschoon het bestuur zich in 't geheel dit ongeluk niet behoeft aan te trekken, zijnde het op die plaats niet mogelijk eenige afsluiting daar te stellen, zoo zoude men echter, na een slecht afgeloopen ongeluk, op dat gedeelte van de Gruttersdijk, na de herhaalde waarschuwing, niet zoo geheel en al zonder zelfverwijt kunnen zijn.

De *Voorz.* weet op het oogenblik de gepastheid van den voorgestelden maatregel niet te beoordeelen. Hij zou vreezen, dat daardoor de weg nog meer versmald wierd. Ook gelooft hij, dat het moeijelijk zou zijn, een gemetselde rollaag te plaatsen op eene schoeijing, waarbij dan nog de kwestie van het eigendomsregt zou komen. Spr. gelooft ook dat het niet voldoende zou zijn.

De heer *Visscher* zegt, dat de bestrating daar ter plaatse zeer slecht is en inderdaad een hellend vlak naar den waterkant daarstelt. De stad heeft in der tijd bij de brug van het stroompje eene leuning gezet en aldaar de straat verhoogd, waardoor het hellend vlak van het water naar de huizen is verplaatst. Dit diende, ten einde ongelukken voor te komen, alzoo verhoogd te worden en zoude geringe kosten na zich slepen Eene rollaag zoude enorme uitgaven veroorzaken; men diende dan langs de geheele strook een muur van den grond af op te metselen. — Geen bezwaar is er echter in gelegen, *de Groot* te kennen te geven, dat hij voor zijne rekening eene balie kan laten zetten, de straat blijft daarom breed genoeg en beneden aan het water bestaat nog een pad, ten volle geschikt voor de schippers, om hunne schuiten voort te duwen.

De *Voorz.* zegt, dat als de bestrating in slechten toestand is, zorg zal worden gedragen daarin verbetering te brengen. De weg behoort echter niet tot de groote route en er is dus zeer weinig passage.

De heer *Schuller* heeft vernomen, dat er veel boerenwagens passeren en dit juist aanleiding tot het rekwest heeft gegeven. Spr. nu houdt het er voor, dat als dergelijke opmerkingen worden gemaakt, die toch zeer in het algemeen belang zijn, er iets bespottelijks in ligt, tot den persoon die ze maakt, te zeggen, dat hij er zelf voor zorgen kan. Spr. meent, dat de stad er in moet voorzien. Men ziet groot bezwaar in het stellen van een antecedent; maar als ook anderen met een dergelijk verzoek kwamen, en het ware noodig er in te voorzien, zou Spr. daartoe evenzeer geneigd zijn.

Den *Voorz.* komt het voor, dat het verzoek wel degelijk in het eigenbelang van adress. geschiedt. Spr. gelooft, dat de weg bijna alleen gebruikt wordt door de boeren die dezen zijne grutterswaren brengen, Het komt Spr. overigens wel voor, dat de gevaren overdreven worden voorgesteld.

De heer *v. Schermbeek* neemt de vrijheid den Voorz. te doen opmerken, dat, indien de straat buiten de Weerd bv. opgebroken is tot het herstelling of door eenig ander beletsel is afgesloten voor de cirkulatie, dan de eenige zoogenaamde *grande route* voor de bewoners van de oostelijke en zuidelijke gedeelten der stad met de buiten de Weerd, alleen voor rij- en voertuigen, langs den Gruttersdijk en de Kraansteeg te vinden is. Het gevaarlijke der helling bestaat juist het meest, wanneer men van den Singel de brug af den Gruttersdijk oprijdt, en Spr. kan bij ondervinding getuigen, dat gedurende het wintersaizoen, bij sneeuw of ijzel, de togt langs dat gedeelte bepaald gevaarlijk te noemen is. De Kraansteeg uitrijdende naar den dijk, vindt men door de zorg van het bestuur eene stevige balustrade van steenen palen, met ijzeren leuningen, hetgeen van die zijde nog al steun geeft. Spr. blijft bij het denkbeeld dat eene leuning of balie het verkieslijkste is, daar ieder, die met paarden omgaat, weet, dat een paard ligt door 't gezigt van eene leuning, zelfs zonder met die in aanraking te komen, wordt tegengehouden; een ruiter belet wel zijn paard door het aanleggen van zijn been een zijsprong te doen. Aan den heer *Visscher* antwoordt hij, dat zijne bedoeling niet was eene parapet te metselen, maar alleen eene rollaag van een' steen hoog, goed ineengemetseld, en hij gelooft niet, op gezag van deskundigen, dat dit groote kosten veroorzaken zoude. Hij zoude alleen verlangen dat de rollaag goed voorzien werd, want hoe weinig eene ijzeren balie zelf beteekent, wanneer de rollaag niet stevig gemetseld is, waarop de balie bevestigd moet worden, is hem gebleken, toen zeven jaren geleden zijn rijtuig, door een zijsprong van het paard, tegen de rollaag, op den Drift voor het Kabinet van Landbouw, aankwam, waarbij geheel de rollaag met ijzeren balie, ter lengte van meer dan 40 voeten in het water vallende, een hellend vlak vormde, waarvan zijn rijtuig in de diepte neerstortte, 't geen niet dan met ongeloofelijk veel moeite eerst buiten aan den Singel kon worden op het drooge teruggebragt.

De heer *Jongeneel* merkt aan, dat het maken van een rollaag, zooals de heer *v. Schermbeek* verlangt, niet raadzaam; is zoodanige rollaag kan toch niet in de lucht hangen maar moet gefundeerd worden; de kosten hier nu zullen veel beduidender zijn dan men verwacht. Wat het verzoek zelf aangaat, Spr. vindt dat niet ten volle eigenbelang. Wat is het geval? Al de wagens die nu buiten de Weerd komen, moeten bij de brug tegen een korte en sterke helling op, om dit te mijden rijden de voerlieden met de drukke passage over den dijk, liever de Kraansteeg, daar is de helling onmerkbaar; — hij zal daarom stemmen voor de inwilliging van het verzoek.

De heer *Ackersdijck* heeft in deze verg. meermalen het gevoelen hooren uitspreken, dat als een burger in zijn adres aan den raad geen verzoek voor zich zelf doet, maar iets mededeelt of te kennen geeft in het algemeen belang, dat adres geen aanleiding tot eenige deliberatie geven kan, maar eenvoudig ter zijde moet gelegd worden tot iemand uit den raad er aanleiding in vindt om een voorstel te doen. Hij deelt die meening niet; hij gelooft, dat als een burger aantoont, dat ergens eene verkeerdheid plaats vindt, of eenig gevaar dreigt, er alle aanleiding bestaat om de zaak terstond op te helderen, of een onderzoek daarover te doen plaats grijpen. Het is, zegt Spr., geene laakbare inmenging in het bestuur. Het kan zeer wel eene belangstelling zijn, waarvoor de raad den burgers dankbaar moet zijn, en waartoe men ze moet opwekken. Wanneer eenig misbruik de opmerkzaamheid van het dagelijksch bestuur en van de raadsleden ontgaat, zoo is het goed dat de burgers er de aandacht op vestigen. De adress. moge dus zelf belang hebben bij het herstel van den Gruttersdijk; in elk geval is het eene vraag van belang of die weg voor het publiek gevaarlijk is; en het is geheel niet tegen de orde, als de raad door zijn adres bewogen wordt dat te onderzoeken en te herstellen. Dit aangenomen zijnde, dunkt Spr., dat wat hier besproken is genoegzaam bewijst, dat er zeker gevaar bestaat, waarin van regeringswege voorzien moet worden, en Spr. gelooft dat dit zou kunnen geschieden, door B. en W. op te dragen, het daar aanwezige gevaar op de beste wijze te doen wegnemen.

De heer *Schuurman* merkt op, dat de heer *Jongeneel* de voorkeur geeft aan den weg door den Kraansteeg, om op den cingel te komen, terwijl de heer *v. Schermbeek* den weg van den cingel naar de Kraansteeg juist als hoogst gevaarlijk beschrijft. Het einde der Kraansteeg zegt Spr., is aan de zijde van den stroom afgezet, en als nu de straat op den Gruttersdijk wordt verlegd, gelooft Spr. dat reeds veel in het gevaar zal voorzien zijn. — Het is te Amsterdam, Rotterdam en Dordrecht niet anders. — Voor een onervaren voerman of schichtig paard, zullen wel alle cingels dienen te worden afgezet; ook daar zijn ongelukken denkbaar.

Den heer *Bake* komt het voor, dat men onmogelijk overal waar gevaar zou kunnen bestaan leuningen kan zetten. Spr. zal daarom voorstellen de bestrating zoo te vermaken, dat zij geen aanleiding tot ongelukken kan geven, en *de Groot* toe te staan, zoo hij verkiest, zelf eene balie te plaatsen.

De heer *Jongeneel* herhaalt nogmaals dat de helling van de brug zeer kort en daardoor sterk is; die door de Kraansteeg is door de lange straat onmerkbaar — Men komt dan zoo onmerkbaar op de hoogte van den Cingel.

De *Voorz.* gelooft, dat in dit opzigt hier ter stede veel meer wordt gedaan dan elders. De weg is slechts een omweg waarvan zeer weinig gebruik wordt gemaakt; is de bestrating voor verbetering vatbaar, dan zal de stad voor die verbetering zorgen, maar als een partikulier eenige meerdere zekerheid verlangt, dient hij er zelf in te voorzien.

De heer *Schuller* stelt voor te besluiten, dat een balie zal worden geplaatst van de brug tot aan de Kraansteeg.

De beraadslagingen gesloten zijnde, wordt het voorstel van den heer *Bake* aangenomen met 17 stemmen tegen die der HH. *Schuller*, *v. Schermbeek* en *Jongeneel*. Het voorstel van den heer *Schuller* komt hierdoor te vervallen.

Wordt ter tafel gebragt de rekening der gezondheidskomm. over 1857. Zonder hoofdelijke omvraag goedgekeurd.

Aan de orde is het verslag betreffende de subsidie aangevraagd ten behoeve der Israëlietische begraafplaats.

De heer *Boer* zal zijne stem aan de konklusie der kommissie niet kunnen schenken, en meent daarom de gronden, die hem hiertoe bewegen, eenigzins nader uiteen te moeten zetten. Het heeft hem zeer bevreemd, dat door de komm., in hare beschouwingen, van de eigenlijke regtsbeginselen bijna in het geheel niet is gesproken, daarvan in allen gevalle slechts even en als in het voorbijgaan is melding gemaakt. Zij heeft zich geheel op het finantieël gebied geplaatst, en haar betoog strekt eigenlijk slechts, om aan te toonen, dat het verstrekken der subsidie niet zeer bezwarend voor stadskas zal zijn. Dit tweede punt weegt bij Spr. intusschen veel minder zwaar dan het eerste. Hij meent daarom den raad te mogen en moeten herinneren aan de regtsbeginselen, die hier te lande nopens het begraven kracht van wet hebben. De grond daarvan vindt men in het bekende keizerl. dekreet van 23 prairal an XII. Dit huldigde het beginsel van een begraven op opene ruimten, buiten de steden, en verbood het verder begraven in de kerkgebouwen. Art. 15. bepaalde daarenboven, dat er op die algemeene begraafplaatsen voor elke gezindte eene afzonderlijke ruimte zoude worden aangewezen, mits die door een muur, heg, of sloot van anderen wierd gescheiden, elke ruimte eene afzonderlijken ingang had, en eene oppervlakte evenredig aan het getal zielen, 't welk de gezindte telde. Dit dekreet werd echter in 1813 door een besluit van den Soevereinen Vorst weder buiten werking gesteld Maar toen nu op nieuw klagten over het hervatte begraven in de kerken rezen, verscheen een Kon. besl. van 1827, 't welk dat van 1813 vernietigde en de beginselen van het dekreet weder in het leven deed treden. Daarin wordt nu op den voorgrond gesteld, dat het begraven buiten de kerken een *zuiver burgerlijk beginsel is* en er in elke gemeente slechts eene algemeene begraafplaats behoeft te zijn. Verder werd het aan de verschillende gezindten vrijgelaten eigene, *bijzondere* begraafplaatsen te hebben, onder voorwaarde: dar *zij alle kosten* van aanleg zouden dragen; de burgerlijke gemeente daardoor geen nadeel zoude lijden; het burgerlijk bestuur daarop een politie-toezigt zoude blijven uitoefenen. Het subsidiëren van bijzondere begraafplaatsen moge daarbij nu niet uitdrukkelijk verboden zijn, Spr. acht toch, dat het met de blijkbare bedoelingen der op dat stuk bestaande verordeningen in strijd is. Hij deelt hierin dan ook slechts de zienswijze, nu voor ongeveer een jaar in deze vergadering door een der tegenwoordige rapporteurs, den heer *Schuller*, ontwikkeld. In het gedrukte verslag der raadszittingen staat die zienswijze aldus opgeteekend; »de heer *Schuller* (herin»nerde aan den heer *v. Lier*) dat het dekreet in »1813 buiten werking gesteld werd. In 1826 heeft

»de koning het begraven buiten de kerken op gemeente-begraafplaatsen bevolen; bij die gelegenheid »is dat dekreet niet hersteld, maar eenvoudig de »geest der Fransche wetgeving toegepast. Toen zijn »begraafplaatsen aangelegd, en de leden aller gezindten in de gelegenheid gesteld daarop te begraven, en hij zou zich vergissen als het den »Israëlieten niet vrijstond zich daar te laten begraven. »Zonder de minste onkosten kunnen zij van de algemeene begraafplaats gebruik maken. Het eenige »wat bij hem zou kunnen wegen, ware, dat de »Israëlieten door bezwaren van godsdienstigen aard »weerhouden wierden op de algemeene begraafplaats »te laten begraven, en dan zou hij de laatste zijn, »om daarop inbreuk te maken." Spr. meent, dat het gezegde meer dan toereikend is, om het hooge en overwegende belang der regtsbeginselen in deze aan te toonen, en om zijn afkeurend votum op dien grond te motiveren. Hij wil intusschen de komm. ook wel op haar standpunt, dat der finantiën, volgen. Zij heeft met cijfers trachten te bewijzen, dat, wanneer eene behoorlijke ruimte, in evenredigheid van het getal leden der Israëlitiesche gemeente, op de algemeene begraafplaats werd afgestaan, dit eene oppervlakte van 642 vierk. Ned. ellen zoude bedragen. Deze moest dan met eene muur omringd worden, die *f* 1200.— zoude kosten. Spr. meent, dat de komm. bij hare beschouwingen waarlijk niet den goedkoopsten weg heeft gekozen, daar het dekreet niet alleen van een muur, maar ook van een heg en sloot spreekt. De laatste afsluitingsmiddelen zouden toch wel op geene *f* 1200.— te staan komen! Spr. meent daarenboven, dat men zich bij deze beschouwing te veel heeft laten leiden door de enkele overweging der tegenwoordige aanvrage, zonder acht te slaan op de gevolgen. Wordt namelijk thans het beginsel aangenomen eener subsidiëring van bijzondere begraafplaatsen, zoo zullen ook andere gezindten met dergelijke aanvragen niet achterblijven, en men zal de bijzondere begraafplaatsen zich ten koste der algemeene zien ontwikkelen, zeker geheel in strijd met de bestaande bepalingen, en tot ongerief voor stads geldmiddelen. Eindelijk had Spr. gewenscht in het rapport eenig licht te ontvangen over de met zekere geheimzinnigheid geuite woorden nopens de godsdienstige bezwaren der Israëlieten. Hij heeft dit niet verkregen en meent nu te mogen vragen waarin die bestaan, vooral met een oog op de daadzaak, die hij als waarheid aan de verg. kan mededeelen, dat in eene naburige gemeente de Israëlieten op de algemeene begraafplaats hunne dooden ter aarde bestellen, zonder dat aldaar eenige afsluiting bestaat, of uit een en ander ooit klagten gerezen zijn. Ook in de finantiëele redenen, door de komm. aangevoerd, ziet Spr. alzoo geene overwegende reden, om zijne stem aan hare konklusie te schenken.

De heer *Schuller* zegt, dat de onderstelling van den heer *Boer*, alsof Spr's gevoelen het rapport der komm. zou moeten beheerschen, op niets gegrond is. In hoofdzaak is dat gevoelen echter ook hetzelfde als vroeger, en Spr. meent nog, dat de verschillende gezindheden het regt hebben, zich op de algemeene begraafplaats te doen begraven, en regtens geen subsidie voor afzonderlijke begraafplaatsen kunnen vorderen. Er is echter, zegt Spr., één punt door den heer *Boer* voorbijgezien, en dat is het juist wat Spr. met de overige leden der komm. doet instemmen. De begraafplaats, die in elke burgerlijke gemeente moet bestaan, moet omringd zijn door een muur van 2 meters hoog, maar de kompartimenten van die begraafplaats moeten gescheiden zijn door heggen of slooten. De wetgever heeft nl. willen voorkomen, dat men van den weg kan zien op de begraafplaats en zich moeijen met de plegtigheden bij het ter aarde bestellen. Die kostbare afscheiding is echter niet noodig geacht van binnen, omdat het niet waarschijnlijk was, dat men hen die niet bij de plegtigheid noodig hebben in de kompartimenten zou toelaten. Weigert men nu de verzochte ondersteuning aan de Israëlietische gemeente, die zegt geen geld te hebben, en jaarlijks hemelhoog roept omdat hare subsidie wordt ingekort, dan moet men haar een deel van de algemeene begraafplaats inruimen. Dat is te doen; maar dan zou zij ook regt hebben om te vorderen, dat, zoo niet de geheele begraafplaats, dan toch ten minste haar gedeelte aan de buitenzijde met een 2 meters hoogen muur wierd omgeven, en aan de binnenzijde door eene heg of sloot afgezonderd, en met het oog op dat regt heeft de komm. onderzocht, hoeveel dat zou kosten, en het voldoen aan dien wettigen eisch zou meer kosten dan de voorgestelde subsidie bedraagt. Hierbij komt echter nog, dat bepaald is, dat aan iedere gezindte eene uitgebreidheid gronds gegeven wordt, geëvenredigd aan haar zielental, doch zoo berekend, dat 3 lijken op elkander begraven worden. Dit echter laat de Israëlietische godsdienst niet toe, zoodat als men die onkosten doet en meer geeft dan nu wordt voorgesteld, toch nog van de drie Israëlieten slechts één begraven kan worden. Zij hebben dan een terrein, overeenkomstig met wat de wet vordert, en men is volkomen in zijn regt, doch dan plaagt men hen en noodzaakt hen tegen hunne godsdienst te handelen, en om nu uit die moeijelijkheid te komen, is het beter hun genoegen te doen, en te maken dat zij begraven kunnen naar hunnen smaak. Voor die redenering heeft Spr. zich gebogen en zich vereenigd met het voorstel der komm.

De heer *v. Lier* zal, hoewel de heer *Schuller* reeds enkele bedenkingen, door den heer *Boer* aangevoerd, wederlegd heeft, eenige andere punten in het midden brengen, waartoe het gesprokene aanleiding geeft. De heer *Boer* is aangevangen met de algemeene opmerking, dat de komm. zich te veel op het finantiële en te weinig op het juridieke standpunt heeft geplaatst. Als men evenwel het rapport met aandacht leest, zal men ontwaren, dat de komm. in de eerste plaats wijst op de wetgeving, die deze zaak regelt, en meer speciaal op het dekreet van 23 prairial XII. De bepalingen daarvan zijn zoo gebiedend, dat Spr. er geen oogenblik bij behoeft stil te staan. Wat daar wordt voorgeschreven, is een gebiedende pligt, waarvan de gemeenten zich in het belang der openbare gezondheid moeten kwijten. De komm. verdient dus niet het verwijt, door den heer *Boer* tot haar gerigt. Integendeel heeft zij er op gewezen, dat, terwijl de Israëlietische gemeente regt zou hebben te vorderen een terrein op de algemeene begraafplaats, zij dat niet heeft gedaan om redenen van godsdienstigen aard, en niet kan doen. Maar zal men daarom weigeren eene kleine bijdrage te geven, omdat religieuse bezwaren beletten van dat regt gebruik te maken? Die religieuse bezwaren bestaan, en Spr. zou onderscheidene schriftuurplaatsen kunnen aanhalen, die dit duidelijk maken. Hij zal echter alleen herinneren aan *Abraham*, den aartsvader, die de spelonk *Machpela* kocht, om tot begraafplaats voor zich en de zijnen te dienen, en aan *Joseph*, die de kinderen Israëls deed *zweren*, dat men zijne beenderen van uit Egypte naar het beloofde land zoude opvoeren. De bezwaren, waarop Spr. heeft gewezen, bestaan dus; andere bewijzen voor deze stelling te vergen, zou ongerijmd wezen. Men weet, dat de Israëlieten zeer sterk aan traditiën gehecht zijn, welke zij in geene mindere mate eerbiedigen dan de geschrevene Wet. Het is dus eene eene subtiliteit, te zeggen, dat de Israëlieten het regt hebben zich op de algemeene begraafplaats te laten begraven; voor *zulke* redeneringen is naauwelijks eene kwalifikatie te vinden. Door nu rekwestranten eenvoudig naar het *regt* te verwijzen, zou men weinig eerbied voor de godsdienstige begrippen van de belijders van andere gezindheden aan den dag leggen. De heer *Boer* wijst op eene naburige gemeente. Het is Spreker onbekend, wat daar geschiedt, maar zoo het feit waar is, bewijst het alleen, dat de Israëlieten aldaar andere begrippen aankleven. Spreker zou echter betwijfelen dat daarbij door hen niet eenige bijzondere regten zouden zijn bedongen. Wat gevraagd wordt is dus regtmatig, want de Israëlieten zijn, om zoo te zeggen, in religieuse onmogelijkheid van de algemeene begraafplaats gebruik te kunnen maken. Maar bovendien, zij vragen niet zekere som om een *nieuwe* begraafplaats aan te leggen, maar om eene te herstellen die reeds meer dan eene halve eeuw bestaat, en dit verschil is zeer groot. De begraafplaats bestaat reeds 60 jaren; er is nog nooit het geringste voor gevraagd of gegeven; voor de invoering der wet bestond zij reeds, zoodat men toch niet in den zin der wet had kunnen handelen. En nu gelooft Spr., dat men, na verloop van 60 jaren de noodzakelijkheid aantoonende, en met het oog op wat Gedep. Staten reeds hebben verrigt, mag verwachten van de zijde der stad eene subsidie te zullen erlangen. De heer *Boer*, zegt Spr., heeft te zeer gedrukt op het woord *subsidie*. Dat is het niet; er is gevraagd eene tegemoetkoming voor de kosten van de eigen begraafplaats, en dat is niet eene zaak, die periodiek terug komt. — Het heeft Spr. eenigzins gegriefd, het woord *mysterieus* te hooren; hij heeft niet mysterieus gesproken; het gedrukt verslag zou dat kunnen bewijzen. Het finantiële gelooft Spr, dat met de vereischte zorg is ontwikkeld. Men zou eene grootere som behoeven, maar in de verwachting dat ook de prov. zal bijdragen, zou men zich kunnen vergenoegen met *f* 500, en dan moet Spr. zeggen, dat dit de palen van billijkheid en betamelijkheid niet overschrijdt. De heer *Boer* heeft gezegd, dat de afscheiding door heggen of slooten geen *f* 1200 kost; dat is waar, maar de heer *Schuller* heeft reeds doen uitkomen, dat het dekreet wel is waar spreekt van een muur en van heggen en slooten, maar dat de muur moet dienen om het *geheele* kerkhof te omgeven, en nu kan men toch een muur van een kerkhof dat op zich zelf staat niet doen vervangen door heggen of slooten. Het is echter ook in het belang der openbare orde en veiligheid, dat de kerkhoven, en bijzonder die der Israëliten, door muren zoo hoog mogelijk zijn omringd, want bij die gezindte hebben op het kerkhof zekere ceremoniën plaats, en het is nog niet lang geleden, dat balddadigheden van ernstigen aard op eene Israël. begraafplaats hebben plaats gehad. Men kan nu dat alles wel voorbijzien en alleen afgaan op het subsidiestelsel, maar Spr. betwijfelt, of men dan goed en billijk zal handelen.

De heer *Bosch* zegt, dat hij na het aangevoerde door den heer *Schuller*, die met zeer veel juistheid de zienswijze der komm. heeft medegedeeld, slechts aan de vergadering enkele opmerkingen wil mededeelen, uitgelokt door de bestrijding van den heer *Boer* van de konklusie van het rapport. — Als algemeene beschouwing stelt de heer *Boer* op den voorgrond, dat de komm. uitsluitend de finantiele zijde der aangevraagde subsidie heeft nagegaan en op het regtskundige gedeelte slechts met eene verwijzing naar een vorig rapport heeft gewezen; hieromtrent meent Spr. te mogen aanmerken, dat in het rapport van 1854, in deze vergadering uitgebragt door de **HH.** *v. Beeck Calkoen*, *Voorduin*, *Schuller*, *Boer* en *Voswinkel Dorselen*, de geheele wetgeving van het begrafeniswezen met zooveel juistheid en waarheid is uiteengezet, dat de komm. een eenvoudige aanhaling van dit rapport verkieslijker achtte dan eene herhaling van wetsbepalingen, die reeds aan de vergadering bekend waren. Heeft overigens het finantiele gedeelte eene belangrijke plaats in het rapport ingenomen, men gelieve in het oog te houden, dat de aanvraag van het Isr. kerkbestuur bovenal van finantielen aard is. Nog is het koninklijk besluit van 1828 aangehaald, als zoude het zich tegen het verleenen eener subsidie verzetten, maar Spr. ziet in dat besluit, dat ook der kommissie bekend was, geen bezwaar, omdat het op het onderhavige geval van geene toepassing is, dewijl het alleen verbiedt het subsidiëren van nieuw op te rigten begraafplaatsen, met name op te rigten na uitvaardiging van het besluit, maar zich niet uitlaat over het subsidiëren van tijdens de uitvaardiging reeds bestaande begraafplaatsen. Verder kan Spr. verzekeren, dat de raming der kosten gelijk ze de komm. heeft opgegeven niet uit de lucht gegrepen is, maar ontleend is aan òpgaven verstrekt door de stedelijke beambten. — Ook heeft de heer *Boer* gezegd, dat Spr. behoort onder hen die gestemd hebben voor de vermindering der subsidie van het Isr. armbestuur en dat daarin het bewijs zou liggen, dat Spr. overtuigd is van de krachten der Isr. gemeente. Spr. moet zulks tegenspreken; voor deze vermindering heeft hij eeniglijk gestemd omdat de geest der armenwet eene trapsgewijze vermindering van subsidien voorschrijft. Indien Spr. den heer *Boer* wel begrijpt, dan is zijn hoofdbezwaar tegen de konklusie der komm. gelegen in de vrees, dat andere gezindten bij oprigting of vergrooting harer begraafplaatsen aan de stad subsidie zouden vragen en zich alsdan op het antecedent der subsidie aan de Isr. gemeente verleend zouden beroepen; daaromtrent zij ten slotte nog opgemerkt, dat de latere aanvragen, indien zij al mogten voorkomen, altijd aan het besluit van 1828 zullen moeten getoetst worden én aan het hoofdbeginsel door de komm. gehuldigd, te weten, het onvermogen der aanvragende gezindte.

De heer *Boer* verlangt nog slechts een kort woord te zeggen op het door de rapporteurs in het midden gebragte. Op het door den heer *Schuller* gesprokene moet hij verklaren, dat het nooit zijne bedoeling geweest is, hem door de aanhaling eener vroegere rede, van kwade trouw of opzettelijke weerspraak te beschuldigen. Hij schrijft die verandering van zienswijze toe aan vatbaarheid voor overtuiging. De heer *Schuller* heeft in het zoo even gesprokene een nieuw bewijs van dat veranderen van opvatting gegeven. Nu toch heeft hij de voordragt der komm. verdedigd, door het beweren, dat het keizerl. dekr. in den strengsten zin en naar zijne bewoordingen hier moest worden toegepast. De komm. heeft van een muur rond de geheele begraafplaats gesproken, omdat het dekr. dit bepaald had. Ten vorigen jare heeft hij echter beweerd, dat niet zoozeer het dekr. in het leven was teruggeroepen, als wel deszelfs hoofdbeginselen, gewijzigd naar onze zeden en gebruiken. Spr. hield die opvatting der zaak voor de ware. Zij is hier te lande ook bijna overal gedeeld en in praktijk gebragt. Niet slechts hier maar op de meeste openbare begraafplaatsen heeft men de muren achterwege gelaten en is de afsluiting geschied door heggen, slooten, enz. — Aan den heer *v. Lier* moet Spr. doen opmerken, dat hij door het bezigen van het woord *geheimzinnigheid* niets kwaads, of voor het Israëlitiesche geloof aanstootelijks heeft bedoeld. Hij heeft geene betere uitdrukking kunnen vinden voor de wijze, waarop de heer *v. Lier* zich ten vorigen jare over dit zelfde onderwerp tegen zijne mede-rapporteurs uitliet. Toen toch zeide hij, op de vraag van den heer *Schuller*, »of er werkelijk »voor de Israëlieten godsdienstige bezwaren bestonden?" met zekeren onwil, »dat hij dat raadslid te »ervaren achtte, om die vraag met ernst te kunnen doen, daar toch een ieder, die niet geheel »vreemdeling is in deze materie, weet, dat de godsdienstige begrippen der Israëlieten zich verzetten »tegen het begraven op de algemeene begraafplaatsen." Dit werd toen niet bewezen. Dit vond Spr. evenmin in het rapport aangetoond. Dit heeft hij thans evenmin mogen vernemen. Hij wil zich in deze vergadering, evenmin als de heer *v. Lier*, in godsdienstige vraagstukken verdiepen. Hij moet echter doen opmerken, dat de aangevoerde schriftuurplaatsen toch wel geen bewijs opleveren. Of wat zoude het aankoopen van eene spelonk door den aartsvader *Abraham*, om tot grafplaats voor zich en de zijnen te strekken, bewijzen voor die bijzondere godsdienstige plegtigheden, waarop steeds gezinspeeld wordt? — Eindelijk moet Spr. aan den heer *Bosch* herinneren, dat het rapport der komm. waarvan hij melding maakte, eigenlijk eene andere vraag gold; namelijk in hoeverre de kerkbesturen geregtigd waren op uitkeeringen uit stadskas ter zake van het begraven op de gemeente-begraafplaatsen. Spr. was lid dier komm. maar stemde met hare konklusie geenszins in en stond alléén eene tegengestelde zienswijze voor. Hij meent dit een en ander voor zijne medeleden te moeten releveren, die door de vermelding van den heer *Bosch* welligt in de meening konden geraken, dat hij in genoemd rapport eene andere dan de thans door hem ontwikkelde zienswijze had voorgestaan.

(*Vervolg hierna.*)

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.